

**دوسده تکاپوی توسعه در ایران**

**نشست هفتم:**

**بلندپروازی کودکانه**

**(از شوک نفتی تا انقلاب، ۱۳۵۲-۱۳۵۷)**

**چهارشنبه اول اسفندماه ۱۳۸۶**

## حوزه های موضوعی بررسی

● شرایط شناسی

○ بین المللی

○ ملی

● ساختارشناسی

○ جامعه

○ قدرت

● دست اندرکاران توسعه

● نوع مواجهه با توسعه

● روش شناسی

● عملکردشناسی

● نوع تعامل با جهان

● جمع بندی

## شرايط شناسى

- بين الملى

- ملى

## شرایط بین المللی؛

- ادامه فاز انقلاب
- وضعیت انفجاری ناشی از سرکوب
- امریکای همه جا مداخله گر
- دیکته شرایط؛ دکتترین نو در گوام
- شوک نفتی
- رکود تورمی
- رقابت های بین سرمایه داری
- تقسیم کار جهانی
- نیمه دهه ۷۰؛ پیک بحران دیکتاتوری
- دموکرات ها و حقوق بشر
- ادامه نقطه چین توسعه
- طبقات نوین اقتصادی - اجتماعی جنوب
- راه رشد غیر سرمایه داری

## شرایط ملی؛

- فاز نو؛ رخ به رخ مسلحانه
- لجستیک اجتماعی
- ادبیات پشت جبهه
- عمیق ترین نقطه درّه
- مأموریت پذیری سیاسی - تشکیلاتی
- کارپذیری اقتصادی
- ما به ازاء تعهدات
- بلند پروازی های یک رژیم
- جزیره ثبات
- جشن نفت
- یک کشاکش تاریخی دیگر
- تمکین به حقوق بشر
- گشایشی دو وجهی
- آستان انقلاب

## ساختارشناسی

• جامعه

• قدرت

## ساختار جامعه؛

- سازمان یافتگی نو
- سازمان سنتی رو به گسترش
- ادامه منازعه سنت - مدرنیسم
- جامعه چند ساختی
- آثار اجتماعی اصلاحات ارضی
- شکاف افزونتر شهر - روستا
- مهاجرت و حاشیه نشینی
- رشد طبقه متوسط
- قطب های مرجع
- عرصه عمومی مهار شده
- مجلس تصاحب شده

## ساختار قدرت؛

- سانترالیسم محض
- رانت سازمان یافته
- حزب واحد سراسری
- رویکرد ایدئولوژیک
- مسئولیت پذیری منطقه ای
- کارپذیری بین المللی
- دولت نو
- تزلزل سیاسی
- کاربری نظامی
- فروپاشی



## دست اندکاران توسعه؛

شاه آمر □

طیف حاجب □

نظام کارشناسی فرودست □

## نوع مواجهه با توسعه؛

متن و مسیری برای

انجام تعهدات

بقاء طیف

بلند پروازی

متن و مسیری برای

اصلاح ؟

آینده داری ؟

سه متن دورانی:

• برنامه پنجم اولیه ۱۳۵۶-۱۳۵۲

• برنامه تجدیدنظر شده پنجم

• برنامه ششم ۱۳۶۱-۱۳۵۷

**روش شناسی؛**

**TAKE OFF**

**اقتباس از «جهش بزرگ»**

**P.P.B.S**

**تکنیک اقتباسی غیر هم ذات**

## عملکرد شناسی؛

- تبوع ناشی از اشباع
- اتلاف منابع
- بحران های زنجیره ای
- اجرای مسئولیتهای منطقه ای
- انجام تعهدات بین المللی
- ایفای نقش در تقسیم کار جهانی
- میلیتاریسم هزینه باز
- موج دوم مهاجرت ها
- گسترش زنجیره صنعتی
- رشد واردات کشاورزی
- نفت فروشی حرفه ای
- مصرف شتابان
- طبقه متوسط گسترده
- جامعه کلان شهری
- شکاف افزونتر سنت - مدرنسیم
- گسترش امکانات آموزشی
- بهبود شاخص ها

## نوع تعامل با جهان؛

مأموریت پذیری

مسئولیت پذیری

کمک رسانی مالی

تعویض نفت و فرآورده با کالا و خدمات

## جمع بندی؛

□ طراز عملکرد باییش نیازها

□ میزان توفیق اقدامات

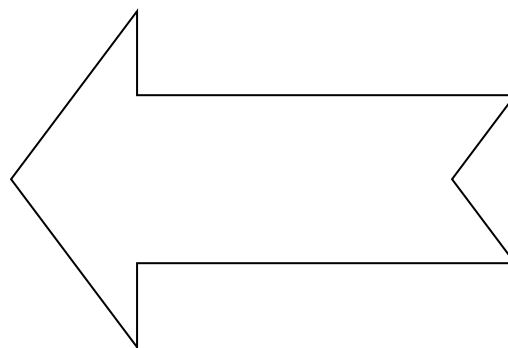
□ آثار اقدامات

□ ملاحظات تاریخی\_ دورانی

## طراز عملکرد با پیش نیازها؛

### انطباق عمل با نیاز

فردی - طیفی  
در سطح «جهش بزرگ»  
بی اعتنایی  
نا موجود  
درون حاکمیتی  
موجود  
شکاف - بی تفاوتی  
غیر مطرح  
غایب  
نونهادهای نخبه گرا  
دولتی



### پیش نیازها

تمرکز اداری - تشکیلاتی  
باور اصلاحی - توسعه ای  
تئوری  
ادبیات بسترساز  
طیف های حامی  
برنامه - چشم انداز  
پذیرش اجتماعی  
مشارکت اجتماعی  
آموزش  
نهاد  
کادر

## میزان توفیق اقدامات؛

تشکیل سرمایه

میزبانی نفت و مشتقات

نُرم‌های رفاه

گستره آموزش

دولت فربه – دولت محور

تکنولوژی پرهزینه

ائتلاف منابع

سقوط بزرگ



## آثار اقدامات؛

- اتلاف سرمایه
- شرایط تورمی
- اشباع زیربناها
- میلیتاریسم مهار گسیخته
- رکورد مصرف
- زاویه شکاف های منفرجه
- پایان یک دوران
- سقوط یک دولت
- ابطال یک دیدگاه – مردودی یک برنامه
- باب انتقادات
- دست یازی به اصلاح
- زمینه سازی فروپاشی

## ملاحظات تاریخی – دورانی؛

توسعه به غایت آمرانه

به قصد بلندپروازی – ایفای مسئولیت بین المللی

ضد کارشناسی

بحران آفرین سلسله‌ای

منتهی به ندامت

زمینه ساز سقوط